

Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Патолошки основи на болестите		
2.	Код	ДДМ 2209		
3.	Студиска програма	Доктор по дентална медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за патологија		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв		
6.	Академска година/семестар	2/4	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Проф. д-р Лилјана Спасевска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од предметот Општа патологија		
10.	Цели на предметната програма (компетенции) Студентот треба да биде запознаен со предвидената наставна содржина за да се стекне со основно познавање од предметот, со посебен осврт на одделни делови од предвидената наставна содржина кои треба да ги разбира со цел да знае да ги употребува при донесување професионални одлуки.			
11.	Содржина на предметната програма Теоретска настава Патологија на РЕС (5) Патологија на анемиите : поделба Патологија на белата крвна лоза и лимфни јазли Леукопенија: неутропенија, агранулоцитоза Реактивна (инфламаторна) пролиферација на белите крвни клетки и лимфните јазли: леукоцитоза, акутен неспецифичен лимфаденит, хроничен неспецифичен лимфаденит Неопластична пролиферација на белата крвна лоза - етиолошки и патогенетски фактори Лимфоидни неоплазми : non-Hodgin и Hodgin lymphomi Миелоидни неоплазми (акутна миелоидна леукемија, миелодиспластичен синдром, хронична миелопротрофирациона болест) Патологија на кардиоваскуларен систем (6) Болести на артериските крвни садови Атеросклероза и артериосклероза : дефиниција, епидемиологија, ризик фактори, етиопатогенеза, морфологија, компликации. Аневризми: дефиниција, видови според етиологија и форма, компликации и прогноза. Болести на вените: варикозни вени, флеботромбоза и тромбофлебит . Патологија на срцето Конгестивна (лева и десна) срцева слабост: општо за срцевата слабост: приципи, компензаторни механизми, декомпензација, морфологија, ефекти на други органи, Ишемична срцева болест (етиологија и патогенеза): ангина пекторис, миокарден инфаркт (етиологија и патогенеза, морфологија, клиничка презентација, доцни компликации), хронична ишемична срцева болест, нагла срцева смрт Болести на миокардот Миокардитиси: дефиниција и класификација според Далас-овите критериуми: примарни, секундарни, миокардити кај Морбус рхеуматикус, Ендокардитиси : најзначајните видови (дефиниција, морфологија, компликации) Патологија на респираторен систем (5) Патологија на носна паразина и параназални синуси: акутен и хроничен ринит, алергиски ринити, хронични специфични ринити, акутен и хроничен синусит, туморовидни творби и тумори на носот и параназалните синуси Патологија на ларинкс: акутен и хроничен ларингит, едем и амилоидоза на ларинкс , тумори на ларинкс Патологија на бели дробови Циркулаторни и васкуларни промени во бели дробови: акутен и хроничен застој, белодробен едем, АРДС, пулмонална хипертензија Опструктивни белодробни заболувања: емфизем, акутен и хроничен бронхит и бронхиолит, бронхијална астм, бронхиектазии Воспаленија на бели дробови: бронхопнеумонија, лобарна пнеумонија, белодробен апсцес, интерстицијални пнеумонии Рестриктивни белодробни заболувања: Тумори на бели дробови: примарни тумори, секундарни (метастатски) т Патологија на плевра: насобирање на воздух и течности , воспаленија Патологија на дигестивниот систем (5+3) Устна шуплина			

Конгенитални малформации
 Воспаленија на слузокожата на устната шуплина:
 неспецифични воспаленија : бактериски и вирусни специфични и специјални форми на
 воспаленија Периапикална болест
 Промени на устната слизница кај системските болести
 Псеудотуморски лезии и бенигни тумори на слузокожата: папилома, мсобластома, фиброма,
 хаемангиома, епулис
 Преканцерозни лезии на слузокожата: леукоплакија и еритроплакија
 Малигни тумори на слузокожата : carcinoma planocellulare, adenocarcinoma, melanoma
 malignum, sarcomi
 Одонтогени цисти и цисти на вилиците : радикуларна, фоликуларна и циста дентигероза;
 фисурални цисти
 Одонтогени тумори: dentinom, cementom, fibrom, ameloblastom
 Плуковни жлезди : воспаленија, автоимуни заболувања, цисти,
 сијалолитијаза Тумори на плуковните жлезди
 бенигни : мономорфен и плеоморфен аденом, Warthinov tumor
 малигни : carcinoma mucosuperficialis, cylindroma, carcinoma acinocellulare, carcinoma
 настанати во tumor mixtus, adenocarcinoma, carcinoma anaplasticum
 Хранопроводник
 Болести на хранопроводникот :
 Лезии поврзани со моторни дисфункции , воспаленија тумори :
 Желудник
 Воспаленија : акутен и хроничен гастритис
 Улкусна болест : пептичен улкус и акутни улцерации на желудник
 Тумори : бенигни (ненеопластични и неопластични полипи) и малигни (аденокарцинома ,
 лсмпхома)
 Тенко и дебело црево
 Воспаленија- инфективни ентероколитиси
 Идиопатска инфламаторна цревна болест : Morbus Crohn i collitis ulcerativa
 Механички и васкуларни цревни болести : исхемична цревна болест, интестинална
 опструкција
 Тумори на тенкото црево carcinoid, lymphom, stromal cell tumors
 Тумори на дебелото црево и ректум : полипи и , аденокарциноми.
 Appendix
 Воспаленија
Патологија на хепатобилијарен-панкреатичен систем (3)
 Патологија на хепатобилијарниот систем и панкреас : Вирусни хепатитиси
 Цирози
 Тумори на црн дроб
 Жолчно кесе : воспаление. Калкулоза, тумори Панкреас : акутна хеморагична некроза Тумори на
 егзокрин и ендокрин панкреас
Патологија на уринарниот систем (2)
 Гломерулопати: дефиниција, клинички синдроми, патогенеза на гломеруларното
 оштетување, механизми на прогресија на гломеруларните болести
 Опструктивна уропатија и уролитијаза Тумори на бубрегот: бенигни и малигни Мочен меур :
 воспаленија, калкулклоза, тумори
Патологија на ендокрин систем (3)
 Патологија на хипофиза
 Тироидеа Тиреотоксикоза Хипотироидизам
 Струма : дифузна нетоксична, нодозна
 Тумори : аденоми и малигни тумори - карциноми (папиларен, фоликуларен, медуларен
 анапластичен)
 Хипо и хиперпаратиреоидизам
Патологија на градата (2)
 Мастопатична болест на градата. Тумори на градата
 Бенигни тумори (фиброаденом, гигантски фиброаденом, филодес тумор,
 интрадуктален папилом)
 Малигни тумори:
 Карцином (инциденција, етиологија, локализација, видови, патоанатомски промени,
 метастазирање)
Патологија на централен нервен систем (4)
 Мозочен едем, покачен интракранијален притисок и хернијација Цереброваскуларни
 заболувања
 Интракранијални крвавења Интрацеребрални Субарахноидални
 Инфаркт трауматски Инфекции
 Акутен менингоенцефалитис : бактериски, вирусен, мозочни абсцеси Енцефалитиси
 Тумори
 Глиоми (Astrocytoma Oligodendroglioma Ependimoma,
 Meduloblastoma) Meningeomi

Тумори на периферни нерви

Патологија на машки генитален систем (2)

Патологија на тестис и епидидимис

Тумори на тестис и епидидимис (епидемиологија, класификација, и клинички значење), Патологија на простата

Нодуларна хиперплазија (епидемиологија, етиологија, патогенеза, морфологија и клинички импликации)

Тумори: простатичен карином (епидемиологија, етиологија, фактори на ризик, класификација и клинички импликации)

Патологија на женски генитален систем (3)

Патологија на грлото на матката Тумори

Бенигни: ендоцервикален полип

Премалигни и малигни: цервикална интраепителна неоплазма и инвазивен карцином (епидемиологија, етиологија, ризик фактори, патогенеза, морфологија и класификација на прекурсорните лезии и кариномот и клинички импликации).

Патологија на телото на матката Хормон-индуцирани промени

Тумори на ендометриумот и мазната

мускулатура Патологија на овариум

Тумори

Примарни (епидемиологија, класификација, и клиничко значење)

Секундарни (метастатски)

Патологија на кожа (4)

Дефиниција на термините

Макроскопски термини: макула, папула, нодул, плака, везикула, була, меур, пустула, уртика, сквама лихенификација, ексоријација, онихолиза.

Микроскопски термини: хиперкератоза, паракератоза, акантоза, дизкератоза, акантолиза, папиломатоза, лентигинозен, спонгиоза, егзоцитоза, ерозија, улцерација, вакуолизација.

Пореметувања на пигментацијата и меланоцити

Пореметувања на пигментација: витилиго, пигментни лезии: ефелиди, мелазма и лентиго.

Тумори од меланоцитно потекло: пигментен невус, диспластични невуси и малигни меланом.

Тумори на кожа

Епителни (епидермални) тумори

Дермални тумори

Булозни дерматози

Инфламаторни булозни болести: пемфигус, булозен пемфигоид, херпетиформен дерматит

Воспалителни дерматози

Патологија на локомоторен систем(4)

Воспаленија : osteomyelitis

Тумори на коски и туморовидни лезии

Тумори кои создаваат коска : osteoma, osteoid osteoma, osteoblastoma, osteosarcoma

Тумори кои создаваат рскавица : osteochondroma, chondroblastoma, chondromixoid fibroma, chondrosarcoma

Тумори на фиброзно ткиво : фиброзна дисплазија, fibrosarcoma, malignant fibrous histiocytoma

Ewing sarcoma, giant cell tumor, метастатски тумори

Патологија на мекоткивните тумори (2)

Тумори кои потекнуваат од :

Мускулното ткиво

Масното ткиво

Други тумори

Практична настава

Патологија на кардиоваскуларен систем

Thrombosis arteriae atherosclerotica, Infarctus myocardii, Endocarditis bacterialis

Патологија на респираторен систем

Sinusitis chronica, Pneumonia lobaris, Carcinoma planocellulare pulmonum

Патологија на устната шуплина

Gingivitis chr., Syaloadenitis chr., Cystis radicularis, Epulis gigantocellulare, Papilloma linquae,

Tumor mixtus glanullae salivaris, Adenoid cystic carcinoma

Патологија на дигестивниот систем

Ulcus chronicum pepticum ventriculi, Cholecystitis chronica , Cirrhosis hepatis

Патологија на генито-уринарен cстем

Pyelonephritis suppurativa ac., Carcinoma transitiocellulare vesicae urinariae, Hyperplasio simplex endometrii, ВРН

Патологија на града и PEC

Mastopathia fibrosa cystica, Carcinoma mammae, Limphadenitis chr. Reactiva, Hodgking Limphoma

Патологија на ендокрин систем

Struma colloides, Carcinoma papillare glandulae thyreoideae

Патологија на централен нервен систем

Meningeoma, Glioblastoma, Schwannoma

	Struma colloidis, Carcinoma papillare glandulae thyreoideae Патологија на кожа Carcinoma planocellulare labii oris inferioris, Carcinoma baseocellulare cutis, Melanoma malignum Патологија на локомоторен систем Osteochondroma, Osteosarcoma, Rabdomyosarcoma Повторување				
12.	Методи на учење Интерактивна теоретска настава, практична работа во мали групи и други облици на изведување настава.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	70 часа предавања, вежби и семинари; 80 часа домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа вежби 10 семинари	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење	80 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	КОЛОКВИУМ : максимум 30 бода		
			минимум 17 бода Прв колоквиум Специјална патологија : РЕС, КВС, Респ.С, ГИС со Патологија на устната шуплина Втор колоквиум Специјална патологија : УС., ЕС, Града, ЦНС, ГС, кожа, ОМС		
		Завршен испит	Завршен испит : устен: 15-24 бода Практичен : 0-6 бода Теоретски : устна шуплина, РЕС, Горни дишни патишта, Периферен нервен систем, Кожа, Локомоторен с. Практичен : 5 препарати (2 општа +3 специјална)		
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			
17.3.	Активност и учество	Редовност на вежби : 12x0,5- 6 бода Редовност на предавања : 4 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 60 бода		5 (пет) F	
		од 61 до 67 бода		6 (шест) E	
		од 68 до 75 бода		7 (седум) D	
		од 76 до 84 бода		8 (осум) C	
		од 85 до 93 бода		9 (девет) B	
		од 94 до 100 бода		10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За да добие потпис студентот е потребно да ги исполни обврските за време на теоретската и практичната настава. За да пристапи на завршен испит, треба да ги положи предвидените колоквиуми.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците кои учествуваат во изведување на наставата.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Kumar V, Cotran RS, Robbins SL.	Robbins basic pathology. 7th ed.	W.B. Saunders Company, Philadelphia	2003	

	22.1.	2.	Група автори	Практикум за хистопатолошки вежби, за студенти по медицина и стоматологија	УКИМ-Медицински факултет, Скопје Катедра по патологија	2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Наставен кадар од катедрата	Avtorizirani predavawa po Patologija 1	УКИМ-Медицински факултет, Скопје Катедра по патологија	2008